

Time: 2 hrs

Marks: 60

Note:

1. Please check whether you have got the right question paper
2. Answer all questions
3. Total marks are indicated in the right.

Q1. Answer **Any Six** questions in one or two sentences:

[Marks: 12]

- a) State the two essential elements of possession.
- b) What is Supreme Legislation?
- c) What is meant by Justice?
- d) What is Feminist Jurisprudence?
- e) Distinguish between sole obligation and solidary obligation.
- f) Explain the term Volkgeist.
- g) What is meant by Material Source of Law?
- h) Describe two distinguishing features of the Sociological School of jurisprudence.
- i) Describe two benefits of studying Jurisprudence.
- j) What is meant by Right in re aliena.

Q2. Write Short Notes on **Any Two**:

[Marks: 12]

- a) Concept of social Engineering.
- b) Hohfeld's analysis of rights
- c) Explain the status of animal in the eyes of Law
- d) State the contribution of reason in the development of Natural Law.

Q3. Answer **Any Two** of the following:

[Marks: 12]

- a) "Greatest happiness of the greatest number"
 - i. Identify the Jurist who made this statement and the school of jurisprudence he belongs too.
 - ii. Describe three distinguishing features of the identified school of jurisprudence.
- b) Miss Supriya registers a copyright in novel written by her. She sells the film production rights based on the novel to Mr. Avineesh Ghai.
 - i. Explain the kind of property that Miss Supriya possess in the novel and can she transfer a part of the same to the Mr. Avi Ghai.
 - ii. Define property. Describe two other kinds of property.

- c) A particular community 'ABC' in India claimed to have a custom that allows Grandfathers to get married with their Daughter's Daughter.
- i. Will this practice be considered as a valid custom? Justify your answer.
 - ii. Describe any three essentials of a valid custom.
- d) A five-judge bench of the Supreme Court Passes a Judgement that imposes a on ban the sale of electronic cigarettes to persons below the age of 21.
- i. Explain the binding nature of this judgement.
 - ii. Differentiate between obiter dicta and ratio decidendi.

Q4. Answer **Any Two** in detail:

[Marks: 24]

- a) Analyze Austin's theory of Law.
- b) Explain the concept of Ownership. Differentiate between ownership and possession.
- c) Discuss Legislation as a source of Law. What are the advantages of legislation as a source of law over other sources of law?
- d) Explain the tenets of the Realist School of Jurisprudence.

वेळ: २ तास

गुण: ६०

टीप:

१. कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा
२. सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्या
३. एकूण गुण उजवीकडे दर्शविले आहेत.

प्र .१. कोणत्याही सहा प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या:

[गुण: १२]

- अ) ताब्याचे दोन आवश्यक घटक सांगा.
 - ब) सर्वोच्च कायदे म्हणजे काय?
 - क) न्याय म्हणजे काय?
 - ड) स्त्रीवादी न्यायशास्त्र म्हणजे काय?
 - ई) एकल दायित्व आणि ठोस दायित्व यातील फरक करा.
 - फ) वोल्कमीस्त या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा.
 - ग) कायद्याचा भौतिक स्रोत म्हणजे काय?
 - ह) न्यायशास्त्राच्या समाजशास्त्रीय विद्यालयाच्या दोन विशिष्ट वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- आय) न्यायशास्त्राचा अभ्यास करण्याचे दोन फायदे सांगा.
- जे) राईट इन रे एलिना म्हणजे काय.

प्र .२. कोणत्याही दोनवर लहान टिपा लिहा:

[गुण: १२]

- अ) सामाजिक अभियांत्रिकीची संकल्पना.
- ब) होहफेल्डचे अधिकारांचे विश्लेषण
- क) कायद्याच्या दृष्टीने प्राण्यांची स्थिती स्पष्ट करा
- ड) नैसर्गिक कायद्याच्या विकासात तर्काचे योगदान सांगा.

प्र.३. खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या:

[गुण: १२]

अ) "सर्वात मोठ्या संख्येचा सर्वात मोठा आनंद"

- i. ज्याने हे विधान केले आहे त्या न्यायशास्त्रज्ञाची ओळख करा आणि तो न्यायशास्त्राची शाळा देखील ओळखा.
- ii. ओळखल्या गेलेल्या न्यायशास्त्राच्या तीन विशिष्ट वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

ब) मिस सुप्रिया यांनी लिहिलेल्या कादंबरीवर कॉपीराइटची नोंदणी केली आहे. तिने कादंबरीवर आधारित चित्रपट निर्मितीचे हक्क श्री अवनीश घई यांना विकले.

i कादंबरीमध्ये मिस सुप्रियाकडे कोणत्या प्रकारची मालमत्ता आहे आणि ती त्याचा काही भाग श्री. अवी घई यांना हस्तांतरित करू शकते का ते स्पष्ट करा.

ii मालमत्तेची व्याख्या करा. इतर दोन प्रकारच्या मालमत्तेचे वर्णन करा.

क) भारतातील 'ABC' या विशिष्ट समुदायाने आजोबांना त्यांच्या मुलीच्या मुलीशी लग्न करण्याची परवानगी देणारी प्रथा असल्याचा दावा केला आहे.

i ही प्रथा वैध प्रथा मानली जाईल का? तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

ii वैध प्रथेच्या कोणत्याही तीन आवश्यक गोष्टींचे वर्णन करा.

ड) सर्वोच्च न्यायालयाच्या पाच न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने २१ वर्षांपेक्षा कमी वयाच्या व्यक्तींना इलेक्ट्रॉनिक सिगारेटच्या विक्रीवर बंदी घालणारा निर्णय दिला.

i या निकालाचे बंधनकारक स्वरूप स्पष्ट करा.

ii ओबिटर डिक्टा आणि रेशो डिसेंडी मधील फरक करा.

प्र.४. कोणत्याही दोनचे तपशीलवार उत्तर द्या:

[गुण: २४]

अ) ऑस्टिनच्या कायद्याच्या सिद्धांताचे विश्लेषण करा.

ब) मालकीची संकल्पना स्पष्ट करा. मालकी आणि ताबा यातील फरक करा.

क) कायद्याचा स्रोत म्हणून कायदेविषयक चर्चा करा. कायद्याच्या इतर स्रोतांपेक्षा कायद्याचे स्रोत म्हणून कायदे करण्याचे फायदे काय आहेत?

ड) न्याय शास्त्राची वास्तववादी प्रणाली सिद्धांत स्पष्ट करा.
